

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search
<http://ageconsearch.umn.edu>
aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

6. konferenca DAES

Orodja za podporo
odločanju v kmetijstvu
in razvoju podeželja

Krško, 2013

---

6. konferenca DAES

Orodja za podporo odločanju v
kmetijstvu in razvoju podeželja

Krško,
18. – 19. April 2013

Orodja za podporo odločanju v kmetijstvu in razvoju podeželja

Uredil:

dr. Andrej Udovč

Programski odbor:

dr. Emil Erjavec (predsednik), dr. Jernej Turk, dr. Andrej Udovč, dr. Miro Rednak, dr. Martin Pavlovič, dr. Stane Kavčič

Izdajatelj:

Društvo agrarnih ekonomistov Slovenije – DAES; zanj dr. Jernej Turk

Prelom in priprava za tisk:

dr. Andrej Udovč, Maja Mihičinac

Oblikovanje naslovnice:

Grega Kropivnik

Tisk:

1. izdaja

Naklada 250 izvodov

Ljubljana, 2013

Prispevki so recenzirani. Za jezikovno pravilnost in vsebino odgovarjajo avtorji.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

63:005(082)

338.43.02(082)

DRUŠTVO agrarnih ekonomistov Slovenije. Konferenca (6 ; 2013 ; Krško)

Orodja za podporo odločanju v kmetijstvu in razvoju podeželja / 6. konferenca
DAES, Krško, 18.-19. april 2013 ; [uredil Andrej Udovč]. - 1. izd. - Ljubljana : Društvo
agrarnih ekonomistov Slovenije - DAES, 2013

ISBN 978-961-91094-7-2

1. Gl. stv. nasl. 2. Udovč, Andrej

271247616

Pravo in razvoj podeželja

PREPLET KMETIJSKEGA IN KONKURENČNEGA PRAVA

Franci AVSEC^a, Anita JAKUŠ^a, Bojana JERINA^a, Manca PETELIN^a, Matjaž PODMILJŠAK^a, Bogdan ŠTEPEC^a,
Primož ŽERJAV^a

IZVLEČEK

Skupna kmetijska politika (SKP) v zadnjih dveh desetletjih premika svoje težišče z ukrepov neposrednega poseganja na trg na neposredna plačila. Te spremembe so razkrile neenake pogajalske položaje deležnikov v verigi oskrbe s hrano. Novejša kmetijska politika zato priznava večji pomen organiziranju proizvajalcev. Sporazume, sklepe in usklajeno ravnanje podjetij in njihovih združenj ureja tudi pravo konkurence. Prispevek analizira razvoj ureditve konkurence na področju organizacij proizvajalcev v EU. V prihodnji SKP bodo konkurenčnopравни vidiki igrali močnejšo vlogo. Med splošno (kmetijsko)politično podporo organiziranju proizvajalcev in posameznimi določbami prava konkurence lahko nastanejo tudi konflikti.

Ključne besede: skupna kmetijska politika, pravo konkurence, organizacije proizvajalcev

THE INTERRELATIONSHIP BETWEEN AGRICULTURAL AND COMPETITION LAW

ABSTRACT

In the last two decades, the common agricultural policy (CAP) has been moving its main area from direct market interventions to direct payments. As these changes have disclosed highly asymmetrical bargaining power of different stakeholders in the agrifood chain, the proposed legal acts acknowledge greater importance to producers' organisations. However, agreements, decisions and concerted practices of undertakings and their associations are subject also to the competition law. The paper analyses the recent developments of competition law in EU with regard to the agricultural producers' organisations. As competition aspects will play a greater role in the future CAP, more conflicts between the general (agricultural) policy support to producers' organisations and individual provisions of competition law provisions may be expected.

Key words: common agricultural policy, competition law, producers' organisations

---

^a Zadrúna zveza Slovenije, Miklošičeva 4, 1000 Ljubljana, elektronski naslovi: Franci.Avsec@siol.net; Anita.Jakus@zss.si; Bojana.Jerina@zss.si, Manca.Petelin@zss.si; Matjaz.Podmiljsak@zss.si; Bogdan.Stepec.@zss.si; Primoz.Zerjav@zss.si

1 Uvod

Konkurenca je temeljna prvina tržnega gospodarstva. Zato Pogodba o delovanju Evropske unije (PDEU) v 3. členu umešča določanje pravil o konkurenci, ki so potrebna za delovanje notranjega trga, v izključno pristojnost Unije (Prečiščena različica..., 2012). Konkurenčnopravna pravila, ki jih že več kot pol stoletja vsebuje primarno pravo Evropske unije (EU), so naravnana predvsem proti nedopustnemu omejevanju konkurence. Konkurenco lahko omejujejo sama podjetja, bodisi da gre za nedopustno konkurenčno omejevalno sodelovanje (101. člen PDEU) ali zlorabo prevladujočega položaja (102. člen PDEU), bodisi države članice, če podjetjem dodeljujejo državne pomoči in s tem izkrivljajo konkurenco (107. člen PDEU).

Za primarno kmetijsko proizvodnjo je značilno veliko število majhnih in razdrobljenih subjektov. V sektorjih, ki so povezani s kmetijstvom (živilska industrija, trgovina, bančništvo itd.), je stopnja koncentracije in s tem tržne moči podjetij bistveno večja. Zaradi velikih neravnovesij v pogajalski moči posameznih deležnikov v verigi oskrbe s hrano in drugih razlogov novejša kmetijska politika ponovno poudarja in spodbuja organiziranost proizvajalcev.

Povezovanje proizvajalcev ni predmet samo kmetijskega, temveč tudi konkurenčnega prava. Zato se postavlja vprašanje, ali oziroma v čem je ureditev konkurence, kolikor zadeva sodelovanje med primarnimi kmetijskimi proizvajalci, drugačna od splošnih pravil.

Prispevek najprej obravnava temeljno prepoved in splošno izjemo iz 101. člena PDEU, kot sta se izoblikovali v več kot petdesetletni praksi (razdelek 2). Zatem so pregledno - v časovni perspektivi od leta 1962 do predlogov novih uredb na področju SKP za finančno obdobje od 2014 do 2020 - predstavljene posebnosti ureditve konkurence na področju sodelovanja med kmetijskimi proizvajalci (razdelek 3). Kmetijske izjeme je primerno primerjati z izjemami po splošnih predpisih (razdelek 4). Na tej podlagi lahko strnemo nekatere ugotovitve (razdelek 5).

2 Splošna prepoved in izjema iz 101. člena PDEU

Po prvem odstavku 101. člena PDEU so kot nezdružljivi z notranjim trgom prepovedani vsi sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja, ki bi lahko prizadeli trgovino med državami članicami in katerih cilj oziroma posledica je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na notranjem trgu. Vsi sporazumi ali sklepi, ki v nasprotju s prepovedjo omejujejo konkurenco, so po drugem odstavku 101. člena PDEU nični.

Sodišče EU šteje za *podjetje* v smislu pravil o konkurenci vsako enoto, ki se ukvarja z gospodarsko dejavnostjo ne glede na njen pravni status in način financiranja, gospodarska dejavnost pa je vsaka dejavnost, ki na nekem trgu ponuja blago ali storitve (tako na primer v zadevi C-41/90, 1995).

Za podjetja v smislu konkurenčnega prava Sodišče EU šteje tudi kmete, ki proizvajajo blago za prodajo proti plačilu (združeni zadevi T-217/03 in T-245/03, 2006).

Komisija in Sodišče EU uporabljata konkurenčnopravne predpise tudi za zadrage (na primer zadeva T-61/89, 1992). Sindikati, ki povezujejo in zastopajo kmete, se v smislu konkurenčnega prava štejejo za združenja podjetij (združeni zadevi T-217/03 in T-245/03, 2006).

Sodišče EU razlaga, da »pojmi 'sporazum', 'sklepi podjetniških združenj' in 'usklajeno ravnanje' subjektivno gledano zajemajo oblike usklajevanja, ki so iste vrste in se razlikujejo le po intenzivnosti in izraznih oblikah« (zadeva C-8/08, 2009).

Pojem *sporazuma* kot oblike konkurenčno omejevalnega ravnanja podjetij se po prvem odstavku 101. člena PDEU razlaga zelo široko: sporazum zajema kakršnokoli soglasje udeležениh podjetij o prihodnjem ravnanju. Za sporazum zadostuje, da podjetja izrazijo skupno voljo, da bodo na trgu delovala na določen način (zadeva T-7/89, 1991). Sporazum je lahko sklenjen že, če je podano soglasje o samem cilju omejitve konkurence, tudi če o specifičnih elementih nameravane omejitve še tečejo pogajanja. Edinole takšna razlaga omogoča učinkovito protikartelno politiko EU (zadeva T-9/99, 2002).

Podjetja ne smejo omejevati konkurence niti s posredovanjem svojih združenj tako, da bi *združenje podjetij* sprejelo *sklep*, ki bi podjetjem nalagal omejevanje konkurence. V tem primeru utegne biti za kršitev prepovedi odgovorno tako združenje podjetij kot tudi včlanjena podjetja.

Za *usklajeno ravnanje med podjetji* se šteje sodelovanje med podjetji, ki po svoji intenziteti ne dosega ravni sporazuma, vendar omogoča podjetjem, da z večjo gotovostjo predvidevajo ravnanje njihovih konkurentov na trgu. Tako ima na primer že sama izmenjava informacij med konkurenti protikonkurenčni cilj, če je na njeni podlagi mogoče odpraviti negotovost o predvidenem ravnanju zadevnih podjetij (zadeva C-8/08, 2009).

Konkurenčno omejevalno ravnanje podjetij iz prvega odstavka 101. člena PDEU je prepovedano, če ima protikonkurenčni *cilj ali posledico* (učinek) ali pa oboje.

V posameznih primerih ima sodelovanje med podjetji pozitivne učinke, ki utegnejo pretehtati negativne učinke omejevanja konkurence. To vprašanje ureja tretji odstavek 101. člena PDEU, ki predvideva, da se prepoved konkurenčno omejevalnega ravnanja ne uporablja za sporazume ali skupine sporazumov med podjetji, sklepe ali skupine sklepov podjetniških združenj, in usklajeno ravnanje ali skupine usklajenih ravnanj, ki:

Končni princip ohranitve snovi za zgornji model lahko zapišemo z enačbo gibanja v obliki diferenčne enačbe:

1. prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali distribucije blaga oziroma k pospeševanju tehničnega ali gospodarskega napredka,
2. zagotavljajo potrošnikom pravičen delež pri doseženih koristih,
3. vendar zadevnim podjetjem ne določajo omejitev, ki za doseganje teh ciljev niso nujne, *in*
4. takšnim podjetjem glede znatnega dela zadevnih izdelkov ne dajejo možnosti izključitve konkurence.

3 Posebna ureditev za kmetijstvo

Po 42. členu PDEU se določbe iz poglavja o pravilih konkurence uporabljajo za proizvodnjo kmetijskih proizvodov in trgovino s kmetijskimi proizvodi le v obsegu, ki ga določita Evropski parlament in Svet EU ob upoštevanju ciljev SKP.

Na podlagi tega pooblastila, ki je bilo prvotno dano samo tedanjemu Svetu Evropskih skupnosti, je uporabo pravil konkurence iz ustanovne pogodbe v kmetijstvu prvič določila Uredba 26/1962/EGS. Po tej uredbi so se določbe ustanovne pogodbe tedanje Evropske gospodarske skupnosti (EGS) o pravilih konkurence uporabljale za vsa ravnanja, ki jih zajemata prepoved konkurenčno omejevalnega sodelovanja med podjetji in prepoved zlorabe prevladujočega položaja, ta ravnanja pa se nanašajo na proizvodnjo ali trgovino s kmetijskimi proizvodi.

Od načelne uporabe splošnih pravil konkurence za podjetja je Uredba 26/1962/EGS predvidela le ozko določene izjeme od prepovedi konkurenčno omejevalnega sodelovanja med podjetji (in nobene izjeme od prepovedi zlorabe prevladujočega položaja podjetja) v proizvodnji in trgovini s kmetijskimi proizvodi.

Po *prvem stavku* iz prvega pododstavka 2. člena Uredbe 26/1962/EGS se prepoved konkurenčno omejevalnega sodelovanja med podjetji ni uporabljala za takšne sporazume, sklepe in ravnanja, ki so bili sestavni del nacionalne tržne ureditve ali so bili potrebni za doseganje ciljev skupne kmetijske politike.

V *drugem stavku* iz prvega pododstavka 2. člena Uredbe 26/1962/EGS pa je bilo določeno, da se prepoved iz prvega odstavka 85. člena PEGS »zlasti ... ne uporablja za sporazume, sklepe in ravnanja kmetov, združenja kmetov ali zveze takih združenj iz ene države članice, ki zadevajo proizvodnjo ali prodajo kmetijskih proizvodov ali uporabo skupnih objektov za skladiščenje, obdelavo ali predelavo kmetijskih proizvodov, ki ne vsebujejo obveznosti zaračunavanja enakih cen, razen če Komisija ne ugotovi, da je s tem izključena konkurenca ali da so ogroženi cilji člena 39 Pogodbe« (cilji skupne kmetijske politike, op. avtorjev).

Ob takšni ubeseditvi dolgo časa ni bilo povsem razčiščeno vprašanje, ali pomeni sodelovanje kmetov iz drugega stavka samostojno izjemo ali pa le pojavno obliko ene od izjem, navedenih v prvem stavku.

Izjeme iz Uredbe 26/1962/EGS je Sodišče EU razlagalo ozko.

Po mnenju tega sodišča se izjema iz Uredbe 26/1962/EGS ne more uporabljati za proizvodnjo proizvoda, ki ni uvrščen v seznam kmetijskih proizvodov kot prilogo k ustanovni pogodbi, čeprav gre za snov (kazein), ki je pomožno sredstvo v proizvodnji drugega proizvoda, ki pa je uvrščen v to prilogo (zadeva 61/80, 1981).

Izjeme od prepovedi konkurenčno omejevalnega sodelovanja med podjetji ni mogoče interpretirati tako, da lahko sporazumi ali drugačno sodelovanje med proizvajalci kršijo izrecno določbo iz uredbe o skupni ureditvi trga, ki prepoveduje umik proizvodov s trga (zadeva 111-76, 1977). Tudi izključna licenca žlahtniteljske pravice z absolutno ozemeljsko zaščito, na podlagi katere stranke želijo izključiti vse vzporedne uvoznike oziroma prejemnike licence na drugih območjih, bi imela za posledico umetno vzdrževanje ločenih nacionalnih trgov, ki je ni mogoče utemeljiti na podlagi Uredbe 26/1962/EGS, ker ni niti sestavni del nacionalne tržne ureditve, niti ne prispeva k ciljem skupne kmetijske politike (zadeva 258/78, 1982). Po mnenju sodišča z Uredbo 26/1962/EGS tudi ni bila skladna obveznost prispevka, ki

ga je avkcijska cvetličarska zadruga naložila nevčlanjenim pridelovalcem. Takšna obveznost namreč lahko negativno vpliva na pravno zavarovan konkurenčni položaj teh pridelovalcev (združeni zadevi T-70/92 in T-71/92, 1997). V teh dveh zadevah je Sodišče tedanjih Evropskih skupnosti odločilo, da je sporazum na podlagi Uredbe 26/1962/EGS izvzet iz prepovedi omejevanja konkurence samo, če prispeva k uresničevanju *vseh* ciljev skupne kmetijske politike.

V združenih zadevah C-319/93, C-40/94 in C-224/94 (1995) je sodišče presojalo konkurenčnopravno dopustnost izstopnine za izstop iz nizozemskih mlekarskih zadrug in izreklo, da je izjema glede sodelovanja kmetov in njihovih združenj v prvem odstavku 2. člena Uredbe 26/1962/EGS samostojna, tretja izjema, ki je vezana na tri pogoje:

1. nanaša se na sporazume, sklepe in usklajena ravnanja zadrug oziroma združenj kmetov iz ene države članice,
2. sporazum, sklep ali usklajeno ravnanje ne sme nalagati zaračunavanja istih cen, temveč se mora nanašati na proizvodnjo, prodajo proizvodov in skupno uporabo zmogljivosti za skladiščenje, obdelavo ali predelavo proizvodov, in
3. sporazum, sklep ali usklajeno ravnanje ne sme izključevati konkurence niti onemogočati ciljev skupne kmetijske politike (22. točka sodbe).

Ta izjema velja samo za sodelovanje med kmeti in organizacijami kmetov. V zadevah *Milchförderungsfonds* (Commission Decision of 7 December 1984, Case IV/28.930) in *Meldoc* (Commission Decision of 26 November 1986, Case IV/31.204) je Komisija odločila, da ni mogoče uporabiti izjeme, če kot stranke sporazuma poleg združenj kmetov (na primer zadrug) sodelujejo tudi druge organizacije.

Uredbo 26/1962/EGS je nadomestila Uredba 1184/2006/ES, ki pa vsebinsko ni bistveno spremenila dotodanje ureditve.

V Uredbo 1184/2006/ES je posegla Uredba 1234/2007/ES o enotni skupni ureditvi trgov (enotni SUT). Uredba 1234/2007/ES je razveljavila določbe iz Uredbe 1184/2006/ES za kmetijske proizvode, kolikor so ti proizvodi predmet Uredbe o enotni SUT (na primer žito, mleko, sladkor, goveje in telečje meso itd.). Uredba 1234/2007/ES je v bistvu povzela ureditev iz Uredbe 1184/2006/ES oziroma prejšnje Uredbe 26/1962/EGS in dodala še nekaj določb.

Tako Uredba 1234/2007/ES ponavlja načelo, da se določbe (sedanjih) 101. in 102. člena PDEU uporabljajo za vse sporazume, sklepe in ravnanja, ki se nanašajo na pridelavo kmetijskih proizvodov, zajetih v tej uredbi, ali trgovino z njimi (175. člen).

Kot izjeme od uporabe pravil iz sedanjega 101. in 102. člena PDEU Uredba 1234/2007/ES izrecno navaja sporazume, sklepe in ravnanja, ki so: 1. sestavni del nacionalne tržne ureditve ali 2. so potrebni za doseganje ciljev skupne kmetijske politike, ali 3. so sporazumi, sklepi in ravnanja kmetov, združenja kmetov ali zveze takih združenj iz ene države članice, če ta ravnanja zadevajo proizvodnjo ali prodajo kmetijskih proizvodov ali uporabo skupnih objektov za skladiščenje, obdelavo ali predelavo kmetijskih proizvodov brez obveznosti zaračunavanja istih cen (176. člen). Po drugi strani so iz prejšnjih posebnih uredb prešle v Uredbo o enotni SUT tudi posebne določbe o sporazumih in usklajenih ravnanjih priznanih medpanožnih organizacij, ki v sektorjih sadja in zelenjave, tobaka, mleka in mlečnih izdelkov uživajo omejeno izjemo od konkurenčnih pravil ob strožji kontroli Komisije (176.a do 177.a člen).

Po predlogu nove Uredbe o enotni SUT se člani od 101 do 106 PDEU in določbe za njihovo izvajanje uporabljajo za vse sporazume, sklepe in ravnanja iz člena 101(1) in člena 102 PDEU, ki se nanašajo na pridelavo kmetijskih proizvodov ali trgovino z njimi, če ni drugače določeno (Predlog Uredba Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov (Uredba o enotni SUT), 2011).

Izjeme, ki jih predvideva predlagana uredba o enotni SUT, zajemajo sodelovanje, ki je potrebno za doseganje ciljev SKP (prvi pododstavek iz prvega odstavka 144. člena), za poslovno povezovanje kmetov (drugi pododstavek iz prvega odstavka 144. člena) in priznane medpanožne organizacije (146. člen).

V primerjavi s sedanjo ureditvijo je izpuščena izjema za ravnanja, ki so sestavni del nacionalne ureditve trga, ker so te ureditve trga praktično v celoti nadomeščene s skupnimi ureditvami trga.

Predvidena izjema o sodelovanju kmetov in njihovih združenj kaže v primerjavi s sedanjo dikcijo dve razliki. Izrecno so omenjene priznane organizacije proizvajalcev in priznana združenja organizacij proizvajalcev, ki naj bi jih – vsaj po prvotnem predlogu Komisije - obvezno priznavale države članice v vseh sektorjih. Predlagana uredba dopušča, da imajo priznane organizacije proizvajalcev prevladujoč položaj na trgu, če je potrebno za doseganje ciljev skupne kmetijske politike, ne smejo pa ga zlorabljati (106. člen).

Ne glede na to priznane organizacije proizvajalcev in priznana združenja organizacij proizvajalcev dejansko že sedaj zajema izraz »združenja kmetov«.

Pomembnejša se zdi opustitev pogoja, da združenja kmetov izhajajo iz iste države članice, za kar ob varstvu konkurence na enotnem trgu že doslej ni bilo videti utemeljenega razloga.

4 Splošne izjeme

Kolikor ne pride v poštev posebna izjema za kmetijstvo, veljajo splošna pravila konkurenčnega prava. Tudi sama Komisija v delovnem gradivu o povezavah med konkurenčno in kmetijsko politiko meni, da se izjeme od splošnih konkurenčnopравnih pravil, ki se nanašajo na kmetijske proizvode, v sodni praksi razlagajo ozko in v večini primerov ne veljajo za sporazume kmetov in njihovih združenj, zato obširno razlaga možnosti, ki jih dopušča splošna konkurenčna zakonodaja EU (The interface between EU competition policy and the Common Agriculture Policy (CAP), 2010):

- prepoved iz prvega odstavka 101. člena PDEU se ne uporablja za sporazume, če sodelovanje med podjetji ne vpliva na trgovino med državami članicami (Guidelines on the effect on trade concept contained in Articles 81 and 82 of the Treaty, 2004); v tem primeru se uporabljajo konkurenčnopравna pravila držav članic, pri čemer je ustrezna zakonodaja Slovenije (Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence, ZPOmK-1, 2008) zvest posnetek splošnih pravil EU,
- prepoved iz 101. člena PDEU se ne uporablja za sporazume manjšega pomena – t. i. izjema »*de minimis*« (Obvestilo Komisije o sporazumih manjšega pomena, ki

neznatno omejujejo konkurenco po členu 81(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (de minimis), 2001),

- na podlagi tretjega odstavka 101. člena PDEU lahko kmetje uveljavljajo splošno izjemo, tudi za sporazume o skupni proizvodnji (na primer za zbiranje mleka), sporazume o specializaciji, sporazume o skupni prodaji in podobno (Sporočilo Komisije – Smernice o uporabi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije za sporazume o horizontalnem sodelovanju, 2011).

5 Sklep

Splošna pravila konkurence iz PDEU se v kmetijstvu ne uporabljajo neposredno na podlagi temeljne pogodbe kot primarnega prava, temveč na podlagi sekundarnega prava, ki pa usmerja na uporabo pravil primarnega prava in ob tem določa dokaj ozke posebne (sektorske) izjeme za proizvodnjo in trgovino s kmetijskimi proizvodi.

Prva izjema je predvidena le za ravnanja, ki so sestavni del nacionalne tržne ureditve. Glede na večinsko zajetost kmetijskih proizvodov s skupno ureditvijo trga, ima ta izjema majhen pomen in predlagana nova uredba o enotni SUT predvideva njeno opustitev.

Drugo izjemo, ki se nanaša na ravnanja, nujna za doseganje ciljev skupne kmetijske politike, je težavno uveljavljati, ker mora biti sodelovanje med podjetji nujno za doseganje vseh ciljev skupne kmetijske politike, ne samo nekaterih.

Tretja izjema se nanaša na sporazume, sklepe in ravnanja kmetov, priznanih organizacij proizvajalcev in drugih združenj kmetov, pod pogojem, da sodelovanje zajema proizvodnjo ali prodajo kmetijskih proizvodov ali uporabo skupnih objektov za skladiščenje, obdelavo ali predelavo kmetijskih proizvodov, ne da bi bila določena obveznost zaračunavanja istih cen, in ne da bi bila s tem izključena konkurenca ali ogroženi cilji SKP.

Četrta izjema se nanaša na določena ravnanja priznanih medpanožnih organizacij in je predmet posebnega nadzora Komisije.

Če primerjamo konkurenčnopravne določbe v pravu EU in slovenski zakonodaji, lahko ugotovimo, da slovenski ZPOmK-1 dobesedno povzema ustrezna splošna pravila EU, ne povzema pa posebnih konkurenčnih pravil za kmetijstvo. Takšnih pravil tudi ne vsebujejo kmetijski predpisi. Ureditev za sporazume, ki ne vplivajo opazno na trgovino med državami članicami, tako utegne biti v slovenski zakonodaji strožja kot za sporazume, ki imajo vpliv na trgovino med državami članicami in so predmet posebnih konkurenčnopravnih pravil za področje kmetijstva. Verjetno to vprašanje zasluži večjo pozornost strokovne javnosti in zakonodajalca.

5 Literatura

Commission Decision of 7 December 1984, Case IV/28.930, Milchförderungsfonds. 1985. OJ EC L 35, 7. 2. 1985, str. 35-42.

Commission Decision of 26 November 1986, Case IV/31.204, Meldoc, 1986. OJ EC L 348, 10. 12. 1986, str. 50-65.

Guidelines on the effect on trade concept contained in Articles 81 and 82 of the Treaty. 2004. OJ EU C 101, 27. 4. 2004, str. 81-96.

Obvestilo Komisije o sporazumih manjšega pomena, ki neznatno omejujejo konkurenco po členu 81(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (de minimis) (2001/C 368/07). 2001. UL ES C 368, 22. 12. 2001, str. 13-15.

- Prečiščena različica Pogodbe o delovanju Evropske unije. 2012. UL EU, C 326, 20. 10. 2012, str. 47-200.
- Predlog Uredba Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov (Uredba o enotni SUT). 2011. Bruselj, 12.10.2011, COM(2011) 626 konč., 2011/0281 (COD).
- URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0626:FIN:SL:PDF> (6. 1. 2013)
- Sporočilo Komisije – Smernice o uporabi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije za sporazume o horizontalnem sodelovanju. 2011. UL EU C 11, 14/01/2011, str. 1-72.
- Uredba Sveta (ES) št. 1184/2006 z dne 24. julija 2006 o uporabi nekaterih pravil konkurence v proizvodnji in trgovini s kmetijskimi proizvodi (Kodificirano besedilo). UL EU L 214, 4. 8. 2006, str. 7–9.
- The interface between EU competition policy and the Common Agriculture Policy (CAP): Competition rules applicable to cooperation agreements between farmers in the dairy sector. 2010. Working Paper, Brussels, European Commission, 16. 2. 2010, 31 str.
- URL: http://ec.europa.eu/competition/sectors/agriculture/working_paper_dairy.pdf (6. 1. 2013)
- Uredba št. 26 o uporabi nekaterih pravil konkurence v proizvodnji in trgovini s kmetijskimi proizvodi. UL ES 30, 20. 4. 1962, str. 993–994.
- Uredba Sveta (ES) št. 1234/2007 z dne 22. oktobra 2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode (Uredba o enotni SUT), UL EU L 299, 16. 11. 2007, str. 1–149.
- Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOMK-1, 2008). Ur. l. RS, št. 36/2008, 40/2009, 26/2011, 57/2012.
- Zadeva 111-76, *Officier van Justitie v. Beert van den Hazel*, ECR 1977, str. 901.
- Zadeva 258/78, *L. C. Nungesser KG and Kurt Eisele v. Commission of the European Communities*, ECR 1982, str. 2015.
- Zadeva 61/80, *Coöperatieve Stremsel- en Kleurselfabriek v. Commission of the European Communities*, ECR 1981, str. 851.
- Zadeva C-8/08, *T-Mobile Netherlands BV, KPN Mobile NV, Orange Nederland NV in Vodafone Libertel NV proti Raad van bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit*, ZOdl. 2009, str. I-4529.
- Zadeva C-41/90, *Hafner in Elser*, ZOdl. 1991, str. I-1979.
- Zadeva T-61/89, *Dansk Pelsdyravlforening v. Commission of the European Communities*, ZOdl. 1992, str. II-1931.
- Zadeva T-7/89, *Hercules Chemicals proti Komisiji*, ZOdl. 1991, str. II-1711.
- Zadeva T-9/99, *HFB Holding in drugi proti Komisiji*, ZOdl. 2002, str. II-1487.
- Združeni zadevi T-70/92 in T-71/92, *Florimex BV and Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijprodukten v. Commission of the European Communities*, ECR 1997, str. II-693.
- Združene zadeve C-319/93, C-40/94 in C-224/94, *Hendrik Evert Dijkstra v. Friesland*, ECR 1995, str. I-4471.
- Združeni zadevi T-217/03 in T-245/03, *Fédération nationale de la coopération bétail et viande (FNCBV) (T-217/03) in Fédération nationale des syndicats d'exploitants agricoles (FNSEA) in drugi (T-245/03) proti Komisiji Evropskih skupnosti*, ZOdl. 2006, str. II-4987.

Študije potrošnih navad

Agrarna politika držav zahodnega Balkana

Ekonometrične analize in matematično modeliranje

Empirični modeli v podporo odločanju kmetijske politike

Modeli v podporo odločanju na ravni gospodarstva

Organizacije pridelovalcev, potrošne navade in poslovno odločanje

Pravo in razvoj podeželja
